

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.04.1971, sp. zn. 6 Co 136/71, ECLI:CZ:NS:1971:6.CO.136.1971.1

Číslo: 75/1971

Právní věta: Zásadu hodnocení důkazů podle ustanovení § 132 o. s. ř. nelze zaměňovat s úvahou, podle níž soud ve smyslu ustanovení § 136 o. s. ř. určí výši nároku v případech, kdy tuto výši lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi. Toto ustanovení nedopadá na případy, kdy jde o zjištění určité právně relevantní skutečnosti v tomto směru se musí soud řídit ustanoveními občanského soudního řádu o dokazování.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.04.1971

Spisová značka: 6 Co 136/71

Číslo rozhodnutí: 75

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dokazování, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 132

§ 136

§ 224

§ 249 101/1964 Sb. § 12

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 75/1971 sb. rozh.

Zásadu hodnocení důkazů podle ustanovení § 132 o. s. ř. nelze zaměňovat s úvahou, podle níž soud ve smyslu ustanovení § 136 o. s. ř. určí výši nároku v případech, kdy tuto výši lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi. Toto ustanovení nedopadá na případy, kdy jde o zjištění určité právně relevantní skutečnosti; v tomto směru se musí soud řídit ustanoveními občanského soudního řádu o dokazování.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 29. 4. 1971, [6 Co 136/71](#))

Navrhovatelka podala opravný prostředek proti rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení v Praze z 22. 5. 1970, jímž byla zamítnuta její žádost o přiznání starobního důchodu s odůvodněním, že k 14. 4. 1970, kdy dovršila 60 roků svého věku, vykazala podle zjištění odpůrce 11 roků a 34 dny zaměstnání.

Krajský soud v Hradci Králové vyhověl opravnému prostředku navrhovatelky a přezkoumávané rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení zrušil. Podle výsledků dokazování dospěl krajský soud k závěru, že navrhovatelka pracovala v zahradnictví Komunálních služeb města R. v letech 1953 – 1962 vždy po dobu od 1. 2. do 31. 10., tj. po dobu 9 měsíců, v roce 1963 pak 6 a půl měsíce, takže v období let 1953 – 1963 vykazuje dobu zaměstnání 9 roků a 195 dní. Spolu s dobou 11 roků a 34 dní, která byla již započtena, splňuje navrhovatelka též podmínku doby zaměstnání pro vznik nároku na poměrný starobní důchod podle ustanovení § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/1964 Sb.

V odvolání proti tomuto usnesení odpůrce uváděl, že soud prvního stupně hodnotil za léta 1953 – 1962 vždy dobu od 1. 2. do 31. 10., tj. 273 dní ročně, což představuje celkem 2730 dní, a za rok 1963 započtl 181 den, dohromady tedy 2911 dní. Po odečtení 31 dní, hodnocených již za rok 1958, zbývá tedy k započtení 2880 dní, tj. 7 roků a 325 dní. Podle toho tedy vykazuje navrhovatelka k 14. 4. 1970 pouze 18 roků a 359 dní, takže nesplňuje podmínku doby zaměstnání ani pro vznik nároku na poměrný starobní důchod.

Navrhovatelka uvedla dále, že v letech 1953 – 1963 pracovala v zahradnictví Komunálních služeb města R. pravidelně a nepřetržitě na základě trvalého pracovního poměru, že byla za svou práci řádně odměňována, vybírala si taktéž dovolenou a že do práce chodila pravidelně každý den a denně také odpracovala předepsaný počet pracovních hodin.

Nejvyšší soud ČSR usnesení krajského soudu zrušil.

Z odůvodnění:

Podle odůvodnění napadeného usnesení nebylo prokázáno, že by navrhovatelka po celou požadovanou dobu (1953 až 1963) pracovala nepřetržitě po celé roky, tj. i v zimních měsících, přičemž je známo, že kultury pěstované v zahradnictví vyžadují soustavné každodenní práce od jara do podzimu, kdežto od listopadu do konce ledna stačí potřebné práce obstarat mnohem menší počet pracovníků. Z toho pak krajský soud usoudil podle úvahy ve smyslu ustanovení § 136 o. s. ř., že navrhovatelka byla v komunálním zahradnictví činná v plném rozsahu vždy jen od 1. 2. do 31. 10. každého roku, tedy jen po dobu 9 měsíců, kromě roku 1963, kdy do 14. 8. odpracovala jen šest a půl měsíce.

Povinností soudu je zjišťovat rozhodné skutečnosti podle zásady materiální pravdy s použitím všech důkazních prostředků, které mohou přispět ke zjištění skutečného stavu věci. Výsledky provedeného dokazování pak hodnotí soud podle zásad, zakotvených v ustanovení § 132 o. s. ř. Zásadu hodnocení důkazů podle ustanovení § 132 o. s. ř. nelze zaměňovat s úvahou, podle níž soud ve smyslu ustanovení § 136 o. s. ř. určí výši nároku za předpokladu, že ji lze zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo ji nelze zjistit vůbec. Toto ustanovení nedopadá na případy, kdy jde o zjištění určité právně relativní skutečnosti; v tomto směru se musí soud řídit ustanoveními občanského soudního řádu o dokazování a zejména jeho stěžejní zásadou materiální pravdy.

Soud prvního stupně neměl skutkový podklad pro závěr, že navrhovatelka v letech 1953 – 1963 nepracovala v zahradnictví Komunálních služeb města R. po celý rok, nýbrž jen od 1. 2. do 31. 10. každého roku. Tvrdění navrhovatelky, že pracovala i v zimním období, bylo naopak dostatečně podepřeno svědectvím H. S. a J. Z. Svědkyně S. výslovně uvedla, že navrhovatelka pracovala jako každý jiný pracovník zahradnictví, a že si nepamatuje, že by přerušila zaměstnání třeba na půl roku. Také svědek Z. hovoří o nepřetržitém zaměstnání od roku 1952 nebo 1953 až do roku 1970. Měl-li soud prvního stupně pochybnosti o rozsahu zaměstnání navrhovatelky v uvedených letech, bylo jeho povinností řízení v tomto směru doplnit a provést i další důkazy, které by mohly pochybnosti v tomto směru odstranit. Ani skutečnost, že kultury pěstované v zahradnictví vyžadují soustavné každodenní práce od jara do podzimu, kdežto od listopadu do konce ledna stačí obstarat potřebné práce mnohem

menší počet pracovníků, sama o sobě nevylučuje, že to mohla býti právě navrhovatelka, která i v zimních měsících pracovala v plném rozsahu.

Bylo proto třeba napadené usnesení soudu prvního stupně ve smyslu ustanovení § 221 odst. 1 a § 249 odst. 1 o. s. ř. zrušit. Bude nyní na soudu prvního stupně, aby řízení v naznačených směrech náležitě doplnil a pak znovu rozhodl. Ukáže-li se po doplněném dokazování, že navrhovatelka v letech 1953 – 1963 skutečně odpracovala jen 7 roků a 325 dní, pak by to ovšem znamenalo, že navrhovatelka ani při zápočtu této nepojištěné doby zaměstnání nesplňuje podmínku doby zaměstnání pro vznik nároku na poměrný starobní důchod podle ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., jak na to odpůrce ve svém odvolání poukazuje.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud též o náhradě nákladů odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).